

วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิผลหมวดวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา การฝึกสอนสังคมศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีผู้วิจัยไว้น้อยมาก แต่มีวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สามารถที่จะนำมากล่าวถึงในที่นี้ได้ ทั้งที่เป็นงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยจากต่างประเทศ เป็นงานวิจัยเก่าและใหม่ ซึ่งสามารถค้นคว้าและรวบรวมมาประกอบการวิจัยเรื่องนี้ กล่าวได้โดยย่อดังนี้ คือ

ในปี พ.ศ. 2514 ปราณี หัตถ์ฉลาด¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการจัดโปรแกรมดังกล่าวระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับ การจัดและดำเนินการสอนตามโปรแกรม วิธีการสอน กิจกรรม การวัดผลตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยส่งไปยังครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา 220 คน ในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ รวม 30 โรงเรียน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมา 204 ชุด และได้ใช้ 100 ชุด ผู้วิจัยวิเคราะห์

¹ ปราณี หัตถ์ฉลาด "โปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514)

ข้อมูลโดยใช้การกระจายร้อยละ สถิติการทดสอบค่าไคสแควร์ และสถิติการทดสอบค่า c (Z-test) แบบทางเดียวโดยนำเสนอในรูปแบบตาราง

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1) การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน
- 2) การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ แตกต่างกันในเรื่อง

2.1 ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ต้องสอนทุกวิชาในหมวดสังคมศึกษา และต้องทำการสอนวิชาอื่น ๆ นอกเหนือไปจากวิชาสังคมศึกษามากกว่าครูสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล

2.2 ในการวางโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลประกอบด้วย หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา ครูสังคมศึกษาร่วมกัน แต่ในโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ ได้ครูสังคมศึกษาร่วมกันวางโปรแกรมเท่านั้น

2.3 ในการดำเนินงานเพื่อให้มีโปรแกรมการเรียนการสอนที่ดีนั้น โรงเรียนรัฐบาลได้จัดให้มีการนิเทศเกี่ยวกับวิธีการนำหลักสูตรมาใช้กับคณะครูก่อนภาคเรียน และตระเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความสะดวก สมชายอื่น ๆ ตลอดจนสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนราษฎร์

ในปี พ.ศ. 2517 ภนิกา กุสกูล² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนสังคมศึกษา" โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดโปรแกรม

²ภนิกา กุสกูล, "โปรแกรมการเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนวิชาสังคมศึกษา", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

การเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนวิชาสังคมศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูในเขตกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ในเรื่องการจัดสายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปกับหมวดวิชาเฉพาะ การจัดอัตราส่วนระหว่างหมวดวิชาต่าง ๆ ในโปรแกรม และความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับบัณฑิตทางการศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาในสถาบันของตน

วิธีการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบเติมค่า หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา ไปถามกลุ่มตัวอย่างประชากร คือนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิตซึ่งเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก-โท จำนวน 292 คน แล้วได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าตอบและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางผสมความเรียง

ผลสรุปของการวิจัยเรื่องนี้ ปรากฏผลว่า การจัดโปรแกรมการเตรียมครูระดับปริญญาตรีเพื่อสอนวิชาสังคมศึกษา อัตราส่วนของหมวดวิชาการศึกษาส่งไปในโปรแกรมทั้ง 3 โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 40 ซึ่งสูงกว่าอัตราส่วนของหมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาครู ซึ่งมีอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ 30 และ 23 ตามลำดับ เมื่อจำแนกการจัดรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปเห็นว่า ทั้งสามสถาบันจัดรวมวิชาในสาขามนุษยศาสตร์มากกว่าในหมวดวิชาสังคมศึกษาถึง 2 เท่า และจัดวิชาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไว้สูงสุดในหมวดวิชาเฉพาะ โปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาทั้ง 3 โปรแกรม จึงมีลักษณะเป็นโปรแกรมที่มีวิชาประวัติศาสตร์เป็นแกน

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิตเห็นว่า วิธีการเรียนการสอนในวิชาเนื้อหาและวิชาครูเป็นแบบบรรยาย ภาระใช้อุปกรณ์การสอนมีน้อย ไม่ค่อยจัดแนวการสอนแบบใหม่ ๆ เช่น แบบศูนย์การเรียนหรือแบบจุลภาค การเรียนการสอนเป็นความรู้ความจำและความเข้าใจมาก ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันปานกลาง

การฝึกภาคปฏิบัติทั้งนิสิตนักศึกษาครูและบัณฑิต เห็นว่ามีโอกาสสังเกตการสอนน้อย

เกินไป ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์ไม่เพียงพอ และต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการสอนมากที่สุด บุคคลที่สมควรเป็นอาจารย์นิเทศก์มากที่สุด คือ อาจารย์ผู้มีพื้นความรู้ทั้งในวิชาเนื้อหาและวิชาครู

และในปี พ.ศ. 2518 ทัศนีย์ เรื่องธรรม³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยภาคเหนือ" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ เกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในค่านหลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน กิจกรรมประกอบการสอน การวัดผลและความต้องการความช่วยเหลือในการสอนวิชาสังคมศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ในวิทยาลัยครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรและประมวลการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา กรมการฝึกหัดครู เอกสาร ตำรา และงานวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่สร้างเพื่อถามกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครูภาคเหนือ 5 แห่ง ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับอาจารย์สังคมศึกษาในวิทยาลัยครู 4 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริง เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น แล้วจึงส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรจริงตอบแบบสอบถามที่ส่งไป 79 ชุด ได้รับคืนมา 71 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.87 จากนั้นก็นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

001106

³ ทัศนีย์ เรื่องธรรม, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยภาคเหนือ", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์สังคมศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นปริญญาตรี และสอนสังคมศึกษาเพราะใจรัก หรือเนื่องจากได้รับการฝึกฝนมาทางนี้โดยตรง วิทยาลัยส่วนใหญ่มีการเตรียมโปรแกรมสังคมศึกษาล่วงหน้าโดยหัวหน้าหมวดวิชาการร่วมกับอาจารย์ผู้สอน หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนดีพอ วิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ โดยการประชุมอาจารย์ในหมวด สโมสร และพิจารณาอาจารย์เข้าทำการสอนโดยถือสายวิชาที่สอบบรรจุได้เป็นเกณฑ์ อาจารย์ส่วนใหญ่เตรียมการสอนอย่างดี โดยยึดหลักสูตรเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้อยู่เสมอคือ การบรรยายและการแล้วเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม ส่วนวิธีสอนที่อาจารย์สังคมศึกษาใช้น้อยมาก หรือไม่เลยเลย ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การสอนโดยให้นักศึกษาแสดงบทบาท การสอนโดยการสร้างสถานการณ์จำลอง และการพานักศึกษาไปศึกษานอกสถานที่ พิจารณาประกอบการเรียนรู้ที่อาจารย์สังคมศึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงานเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล และยังได้แสดงความคิดเห็นว่า จำนวนหนังสือและอุปกรณ์การสอนในสายวิชาสังคมศึกษายังไม่เพียงพอแก่ความต้องการ การวัดผลในทัศนะของอาจารย์สังคมศึกษาส่วนใหญ่ คือ การวัดประสิทธิภาพการเรียนรู้การสอนของนักศึกษาและอาจารย์ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ปัญหาที่อาจารย์สังคมศึกษาประสบได้แก่การจัดเวลาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร เนื้อหาบางเรื่องไม่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ผู้บริหารและนักศึกษาให้ความสำคัญแก่วิชานี้น้อยกว่าวิชาอื่น ไม่มีข้อทดสอบมาตรฐาน นักศึกษาขาดทักษะในการคิดวิพากษ์วิจารณ์และวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

ในปี พ.ศ. 2518 รุจี เกิดแก้ว⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครูสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาโปรแกรม

⁴รุจี เกิดแก้ว, "การเตรียมครูสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชามัธยมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518)

การเตรียมครูสังคมศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงของวิทยาลัยครูใน-
กรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูสังคมศึกษา เพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุงโปรแกรมการ
เตรียมครูสังคมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมครู
สังคมศึกษาของวิทยาลัยครูไปสอบถามอาจารย์ สังคมศึกษาจำนวน 30 คน และนักศึกษา
ฝึกสอนวิชาเอกสังคมศึกษาจำนวน 90 คน สัมภาษณ์ผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยม
ศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูสังคมศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูล
ในรูปตารางและบทความ

สรุปผลการวิจัยพบว่าอาจารย์สังคมศึกษาและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นสอดคล้อง
กันว่า หมวดวิชาสามัญมีประโยชน์ปานกลางในการเตรียมครูสังคมศึกษา รายวิชาในหมวด
นี้มีความเหมาะสมไม่ควรตัดวิชาใดวิชาหนึ่งออก แต่ควรปรับปรุงเนื้อหาสาระและจัดเวลา
ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สำหรับหมวดวิชาเอกนั้น อาจารย์สังคมศึกษาและนักศึกษาฝึกสอน
มีความเห็นสอดคล้องกันว่า วิชาในหมวดนี้มีประโยชน์มากในการเตรียมครูสังคมศึกษา
เนื้อหาวิชาเหมาะสมมากที่สุดจะเป็นพื้นฐานต่อการศึกษาวิชาสังคมศึกษาในชั้นสูงต่อไป และควร
เพิ่มเนื้อหาบางเรื่องของวิชาในหมวดนี้ให้ละเอียด กับเสนอแนะว่า ควรเปลี่ยนวิชาเลือก
บางวิชาให้เป็นวิชาบังคับ แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันบ้าง คือ อาจารย์สังคมศึกษาเห็น
ว่า โดยเฉลี่ยแล้วเนื้อหาของวิชาในหมวดนี้เหมาะสมมากในการนำไปใช้สอน และการจัด
เวลาที่เหมาะสมมากกับเนื้อหาวิชา ส่วนนักศึกษาฝึกสอนเห็นว่า โดยเฉลี่ยแล้วเนื้อหาวิชา
เหมาะสมปานกลางในการนำไปใช้สอน และการจัดเวลาเหมาะสมปานกลาง อาจารย์
สังคมศึกษาและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับหมวดวิชาการศึกษา คือ
โดยเฉลี่ยแล้ววิชานี้มีประโยชน์มากในการเตรียมครูสังคมศึกษาและการจัดเวลาเหมาะสม
อาจารย์สังคมศึกษาและนักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิต

สำหรับใช้บังคับในหมวดวิชาเอก และวิชาการฝึกสอน และควรลดจำนวนหน่วยกิตในหมวด วิชาสามัญและวิชาเลือกในหมวดวิชาเอก

ในปี พ.ศ. 2518 รัชนี้ สาตุนุรักษ์⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการสอน วิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโปรแกรมการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครตามหัวข้อต่อไปนี้ การบริการโปรแกรมบทพหุของครูและ ปัญหาในการดำเนินการสอนตามโปรแกรมเกี่ยวกับวิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การติดตามผลและการวัดผล ผลของการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมการ สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนฝึกหัด ครูโดยตรง

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดและอาจารย์ผู้สอน วิชาสังคมศึกษาทุกท่าน จำนวน 96 คน ในวิทยาลัยครูทั้ง 7 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 80 ชุดคิดเป็นร้อยละ 83.33 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยคิด เป็นร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอให้รูปตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัยได้ว่า วิทยาลัยครูต่าง ๆ ทั้ง 7 แห่ง มีการวางโปรแกรมการสอน วิชาสังคมศึกษาทุกภาคเรียน อาจารย์หัวหน้าหมวดและอาจารย์สังคมศึกษาทุกคนร่วมกับ เตรียมโปรแกรม โดยยึดเอาเอกสารแนะแนวหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับประกาศนียบัตร การศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครูเป็นหลักในการดำเนินงานตามโปรแกรม ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ได้เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ได้มีการศึกษาหลักสูตรและรวบรวมเนื้อหา

⁵รัชนี้ สาตุนุรักษ์, "โปรแกรมการสอนสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพ มหานคร", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตแผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518)

เพื่อเตรียมการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่มีปัญหาคือวิทยาลัยไม่ได้อัดเตรียมแหล่ง
 ค้นคว้าและหนังสืออ่านประกอบเอกสารทางวิชาการตลอดจนตำราสำหรับครูให้เพียงพอ
 อุปกรณ์การสอนแม้จะมีครบทุกอย่างแต่มีจำนวนไม่เพียงพอ และห้องสมุดมีหนังสือสำหรับ
 อ่านประกอบสำหรับนักศึกษาคนคว่าเพิ่มเติมมีจำนวนน้อย วิธีสอนที่ใช้อยู่ที่สุดคือ การบรรยาย
 อธิบายประกอบการซักถาม และการค้นคว้าประกอบ ขณะเดียวกันก็แนะนำให้ศึกษาคิดตาม
 เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวประจำจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเปิดโอกาสให้แสดง
 ความคิดเห็น ความสามารถต่าง ๆ เช่น อภิปราย หรือรายงาน อาจารย์สังคมศึกษาส่วน
 ใหญ่ยังต้องการความช่วยเหลือในเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชา ความรู้เกี่ยว
 กับแหล่งวิชาการ วิธีสร้างและใช้อุปกรณ์ วิธีการวัดผล

ในปี พ.ศ. 2518 มลวิภา ตันวุฒินันท์⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครู
 สังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์
 เพื่อจะศึกษาความเหมาะสม ปัญหา ข้อบกพร่องของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการ
 เตรียมครูสังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยประกอบด้วยบัณฑิตศึกษาศาสตร์หลักสูตรนักศึกษ
 ภาคปรกติ จำนวน 35 คน และหลักสูตรนักศึกษากายนอกจำนวน 143 คน อาจารย์ใหญ่
 ตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่บัณฑิตศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานอยู่จำนวน 28 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษา
 จากคณะศึกษาศาสตร์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514 - 2517 โดยใช้แบบสอบถาม ตามความคิด
 เห็นของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ และอาจารย์ใหญ่ แล้ววิเคราะห์ระดับความเพิ่มเติม

⁶มลวิภา ตันวุฒินันท์, "การเตรียมครูสังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518)

ผลการวิจัยปรากฏว่า โปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มีความเหมาะสมดีแล้ว ส่วนเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับความต้องการของสังคม บัณฑิตทั้งสองหลักสูตรต้องการให้มีการปรับปรุงในค่านี้อาหาวิชา ตลอดจนเพิ่มหนังสือประกอบการค้นคว้า ปรับปรุงเนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยวิชาให้สอดคล้อง กับเวลาเรียน

ในปี พ.ศ. 2520 นางนุช สุวรรณแสง⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยครู" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาทั่วไปและความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครู เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียน การสอนวิชานี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น แนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อถามกลุ่มประชากร ซึ่งได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิธีสอน สังคมศึกษาในวิทยาลัยครูทั่วประเทศรวม 29 แห่ง จำนวน 63 คน ปรากฏว่าได้รับแบบ สอบถามคืน 58 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.06 ข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ มัชฌิม-เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี เพิ่งสำเร็จการศึกษาและไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา มาก่อน ชั่วโมงสอนของอาจารย์อยู่ในระดับที่เหมาะสม คือ 6 - 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อาจารย์ผู้สอนวิชานี้เกือบทั้งหมดเป็นอาจารย์นิเทศก์วัย อาจารย์ผู้สอนวิชานี้ส่วนหนึ่งสอน

⁷ นางนุช สุวรรณแสง, "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาวิธีสอน สังคมศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยครู", (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, แผนกวิชา มัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520)

เพราะเห็นว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ แต่อาจารย์อีกส่วนหนึ่งสอนเพราะหัวหน้าสายวิชาจัดให้สอน อาจารย์ส่วนใหญ่เตรียมตัวการสอนเป็นอย่างดีทุกครั้ง วิธีสอนและกิจกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติบ่อยครั้งคือ การบรรยายแล้วเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม และการให้นักศึกษาฝึกสอนในกลุ่มเดียวกันช่วยกันติชมแก้ไข วิพากษ์วิจารณ์ ส่วนวิธีสอนและกิจกรรมที่ใช้บ่อยมาก หรือไม่เคยใช้เลย คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย และการพานักศึกษาออกไปศึกษานอกสถานที่ การเลือกใช้วิธีสอนและกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนจะเลือกโดยคำนึงถึงสภาพความเหมาะสมของเนื้อหาในบทเรียนเป็นหลัก หนังสือที่ใช้คนคว่าและอุปกรณ์การสอนนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่กล่าวว่าจะไม่พอกับความต้องการ การวัดผลส่วนใหญ่ที่อาจารย์ใช้ คือ ให้นักศึกษาประเมินผลกันเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. 1972 การ์คอง สกอต บาคัส⁸ (Gordon Scott Bachus) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary Schools of Arkansas" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาการเตรียมครูสังคมศึกษาในค่านวิชาที่กำหนดงานสอน ทักษะของครูสังคมศึกษาที่มีต่อเนื้อหาวิชา กับ หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาและความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูสังคมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล 2 อย่างคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวทางค่านวิชาการงานสอน และการประกอบวิชาชีพของครูสังคมศึกษา และแบบวัดทัศนคติ Osgood Semantic Differential เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาและหลักสูตรมัธยมศึกษา มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน 8 คนจากมหาวิทยาลัย และ 2 คน จากกลุ่มครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา พิจารณาคัดเลือกเนื้อหาของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดในการเตรียมครูทางค่านวิชาการ และค่านวิชาชีพของครูสังคมศึกษา แล้วนำมาสร้างเป็นแบบ (model) ของโปรแกรมฝึกหัดครูสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรสุ่มแบบแบ่งชั้นจากครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรัฐ Arkansas จำนวน 60 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

⁸Gordon Scott Bachus, "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary Schools of Arkansas", Dissertation Abstracts International, Vol. 33, No 5, 1972, p. 2207 A

- 1) ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในรัฐอะแลสกา ไม่ได้รับการเตรียมตัวทางด้านเนื้อหาวิชาสังคมศาสตร์ในระดับมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ และครูสังคมศึกษส่วนมากได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาประวัติศาสตร์มากกว่าสาขาอื่นใดในหมวดวิชาสังคมศาสตร์
- 2) ครูสังคมศึกษาต้องสอนวิชาที่ไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานที่ตนได้ศึกษามา
- 3) ครูสังคมศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาวิชาในสาขาของตนในส่วนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในสาขาวิชาอื่นในระดับมัธยมศึกษา
- 4) มาตรฐานขององค์การของรัฐสำหรับการออกประกาศนียบัตรครูสังคมศึกษา ยังมีข้อบกพร่อง เมื่อเปรียบเทียบจากเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีการกำหนดงานสอนที่ต้องเตรียมการสอน 3-4 ครั้ง แก่ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กน้อยกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่
- 5) ครูสังคมศึกษาไม่ค่อยสนใจเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพครูและไม่สนใจที่จะอ่านนิตยสารเกี่ยวกับวิชาชีพของตน

ในปี ค.ศ. 1973 เรมอน ดาเนล อีลิส⁹ (Raymond Daniel Elish) ได้นำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of Secondary School Social Studies Method Courses in Ohio Colleges and Universities" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์รายวิชา วิธีสอนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ในมลรัฐโอไฮโอ และศึกษาลักษณะการเตรียมครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพ ดำเนินการวิจัยด้วยการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษา ในฤดูใบไม้ผลิของปีการศึกษา 1973 ของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน 52 แห่งที่ได้รับ

⁹ Raymond Daniel Elish, "An Analysis of Secondary School Social Studies Method Courses in Ohio Colleges and University", Dissertation Abstracts, Vol, 35 No. 1 (July 1974), p 296 A

การรับรองวิทยฐานะ ผลการวิจัยปรากฏว่า

อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ชายอายุต่ำกว่า 45 ปี และเป็นอาจารย์ประจำนิเทศการฝึกสอนด้วย เรื่องวิธีสอนนั้น อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาในวิทยาลัยของรัฐมีวุฒิปริญญาเอกทั้งหมด ส่วนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเอกชน อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาส่วนมากได้รับการเตรียมตัวทางค่านเนื้อหาวิชาสังคมศาสตร์มากกว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนทั่วไป แต่อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา และประสบการณ์ด้านวิธีสอนมาอย่างจำกัด และไม่มี ความกระตือรือร้นในค่านวิชาวิธีสอน ความนิยมในการสอนวิชาสังคมศึกษาพบว่า ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่มีการฝึกหัดครูประมาณร้อยละ 40.00 ใ้ยอมรับวิธีสอนสังคมศึกษาเอาไว้ และร้อยละ 72.00 ของรายวิชาวิธีสอนสังคมศึกษานี้เปิดสอนโดยภาควิชาการศึกษา จำนวนผู้เรียนวิชานี้อยู่ในระหว่าง 200-300 คน ต่อปี สำหรับในเรื่องเทคนิคการสอนพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนไม่ได้ใช้การสอนแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ แต่มีความสนใจวิธีสอนแบบสืบสอบมากพอๆ กับการสอนแบบธรรมดาที่เคยปฏิบัติกันมา ตำราวิธีสอนสังคมศึกษาที่ใช้กันมากคือของ Hunt และ Metcalf ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ผู้ที่จะสอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาได้นั้นควรมีประสบการณ์ในการสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาและระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย

ในปี ค.ศ. 1973 ชาร์ล ทอมป์สัน จูเนียร์¹⁰ (Charles A. Thompson, Jr.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Secondary Social Studies Method Instruction in the United States and Its Relationship to the New Social Studies"

¹⁰Charles A Thompson, Jr. "Secondary Social Studies Method Instruction in the United States and Its Relationship to the New Social Studies", Dissertation Abstracts, Vol. 34 No 12 pt1 (July 1974) p. 7632

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของสังคมศึกษาแนวใหม่ต่อวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา และมุ่งศึกษาพื้นฐานทางค่านิยมวิชาการและวิชาชีพของอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษา และทัศนคติของอาจารย์เหล่านี้ต่อการสอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษา คำเป็นการวิจัยด้วยการสังเกตแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นไปยังผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาชั้นนำ จำนวน 11 คน เพื่อตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำส่งมาให้อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 500 คน สุ่มจากวิทยาลัยทุกประเภท คือ วิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาเอกทางการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า

1) อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาจำนวนร้อยละ 74.00 เคยมีประสบการณ์ในการสอนระดับมัศึกษามาก่อน อาจารย์จำนวน 42% ของอาจารย์ทั้งหมดมีวุฒิทางวิชาการที่ไม่ใช่ค่านิยมการศึกษา แต่ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกฝนอบรม การใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีการต่าง ๆ จากโครงการอบรมทางสังคมศึกษามาแล้วอย่างน้อยหนึ่งโครงการ

2) อาจารย์ส่วนใหญ่เลือกหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับกระบวนการและโครงสร้างของวิชาตามแนวสังคมศึกษาแนวใหม่ในการสอนสังคมศึกษา และมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติทางหลักสูตรสังคมศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนวิธีสอนของตน ส่วนการนำเอาวิชาสังคมศึกษาแนวใหม่มาใช้นั้นพบอุปสรรคสำคัญ คือ งบประมาณมีจำกัด อาจารย์ส่วนใหญ่ก็ได้ปรับปรุงวิชาที่สอนที่นำสังคมศึกษาแนวใหม่มาเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งเนื้อหาและวิธีการ แม้ว่าไม่มีเอกสารประกอบโครงการศึกษาแนวใหม่ โครงการใดที่มีเพียงพอสำหรับนักศึกษา

3) ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนสังคมศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันกับสังคมศึกษาแนวใหม่นั้นยังคงอยู่แต่ในระดับทฤษฎีเท่านั้น ขณะที่หลักการและเหตุผลของสังคมศึกษาแนวใหม่เพิ่งจะเริ่ม ส่วนในเรื่องปรัชญาการศึกษาของคิวยูทียิคหลักประสบการณ์ เป็นพื้นฐานสำคัญของผู้เรียนนั้นยังคงเป็นที่นิยมอยู่แพร่หลายมากยิ่งขึ้นทุกขณะผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคมศึกษาในวิทยาลัยเอกชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงเพิ่มพูนความรู้ในวิชาวิธีสอนของตน

ความยากลำบากในการแสวงหาวัสดุประกอบหลักสูตรในโครงการเป็นเรื่องสำคัญที่คนหม
ในกลุ่มผู้สอนวิธีสอน และมีความสับสนเมื่อพิจารณาทัศนคติต่อสังคมศึกษาระหว่างอาจารย์
ที่มีวุฒิทางการศึกษากับผู้มีวุฒิทางสังคมศาสตร์กับประวัติศาสตร์

ในปี ค.ศ. 1973 ไอรา กราบิล เมสโมร์¹¹ (Ira Grabill Masemore)
ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Assessment of Instructional Modes used by
Secondary Social Studies Teacher-Trainers in the Social Studies
Method Course in Pennsylvania" ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินวิธีสอน
ของวิทยากรผู้ฝึกอบรมครูสังคมศึกษาในการเตรียมครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของ
มลรัฐเพนซิลวาเนีย โดยมุ่งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนที่สังเกตได้จาก
การสอนในวิชาสังคมศึกษากับรูปแบบการสอน ซึ่งวิทยากรจัดลำดับความสำคัญจากการสอน
จริงของตน และรูปแบบการสอนที่วิทยากรจัดลำดับความสำคัญเมื่อสอนผู้ที่จะเป็นครูสังคม-
ศึกษา

ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นวิทยากรผู้ให้การอบรมครูสังคม-
ศึกษาจำนวน 24 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 51 คน แล้วบันทึกเสียงคนละ 2 บทเรียน ๆ ละ
30 นาที เพื่อประเมินด้วย Ribbe-Schultz Decial-Substantive Schedule

ซึ่งจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสอนแบบส่วนใหญ่ที่วิทยากรใช้ นอกจากนี้
ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อให้วิทยากรจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบการสอนที่ตนใช้
สอนจริงกับจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบการสอนที่วิทยากร เชื่อว่าสำคัญสำหรับครูสังคม-

¹¹ Ira Grabill Masemore, "An Assessment of Instructional Modes Used by Secondary Social Studies Teacher-Trainers in the Social Studies Method Course in Pennsylvania", Dissertation Abstracts, Vol. 35, No. 3 (September, 1974) pp. 1943-1944.

ศึกษาใหม่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับการสอนของวิทยากรที่สังเกตและประเมินจากแหล่ง
นอกจากนี้ยังสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ การศึกษา อาชีพ และลักษณะพิเศษต่าง ๆ ตลอดจน
ประสบการณ์ในการสอน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ซึ่งผล
การวิจัยปรากฏว่า

- 1) รูปแบบการสอนเบื้องต้นของผู้ให้การอบรมที่ปฏิบัติอยู่ในการสอนวิชาวิธีสอน
สังคมศึกษา คือ การบรรยายและการท่องจำ ถึงแม้ว่าจะมีการยึดแบบการสอนวิเคราะห์
และแก้ปัญหาเป็นหลักก็ตาม
- 2) ไม่สามารถที่จะทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ของรูปแบบการสอนที่สังเกต หรือลำดับ
ความสำคัญของรูปแบบการสอนของผู้ให้การอบรมครูโดยเน้นวิชาครูหรือในด้านเนื้อหาวิชา
ทางสังคมศาสตร์ได้
- 3) รูปแบบการสอนเบื้องต้นของผู้ให้การอบรมครูสังคมศึกษาดังกล่าวเหมือนกันทั้งวิชา
ครูกับเนื้อหาวิชาทางสังคมศาสตร์ คือ การสอนแบบบรรยายและท่องจำ แม้ว่าจะยึดการ
วิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็นหลักก็ตาม

ในปี ค.ศ. 1974 เจอรัลด์ เอแลน เฮลเลอร์¹² (Gerald Alan Heller)
ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Examination of the Ex-tent to Which Trends in
Social Studies Education are Incorporated Into Social Studies
Methods Courses in the United States" โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อที่จะหาแนวโน้มและแนวความคิดใหม่ ๆ ซึ่งปรากฏในสาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา

¹²Gerald Alan Heller, "An Examination of the Extent to
Which Trend in Social Studies Education are Incorporated Into
Social Studies Methods Courses in the United States", Dissertation
Abstracts Vol. No.

ในช่วงระหว่าง 20 ปี ที่ผ่านมา สำนวณแนวโน้มและความคิดใหม่ ๆ ดังกล่าวว่าไคบุรณาการ
ในวิธีสอนสังคมศึกษาที่กำลังใช้สอนอยู่ในปัจจุบันนี้หรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการสร้างเกณฑ์
ชี้แจงแนวโน้มและแนวความคิดใหม่ ๆ ของการศึกษาสังคมศึกษาและลักษณะเฉพาะ อีกส่วน
หนึ่งเป็นการสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจแนวโน้มและแนวความคิดใหม่ของรายวิชาวิธี
สอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ และแบบสอบถามนี้ได้ส่งไปยังโรงเรียน
ในสหรัฐอเมริกาซึ่งได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย ๆ จำนวน 300 โรงเรียน และได้รับแบบสอบ
ถามกลับคืนคิดเป็นจำนวนร้อยละ 61.00 สำหรับข้อมูลที่ได้นั้นทำการวิเคราะห์โดยหา
ค่าความเชื่อถือได้จาก Guitman's Lamba Index of Reliability ได้
เท่ากับ .77 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) การใช้เกณฑ์ที่ระบุเป็นเชิงปฏิบัติจัดแนวโน้มในวิชาสังคมศึกษาเป็นวิธีการที่
เชื่อถือได้และประสพผล คือ

1.1 พบว่ามีแนวโน้มสำคัญขอการสอนวิชาสังคมศึกษา 6 ประการที่ได้ผล

ดี คือ

1. มีการใช้กระบวนการสืบสอบในการเรียนการสอน

2. มีการให้การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมเพื่อตรวจสอบและพัฒนาระบบ

ค่านิยม

3. มีการศึกษาแยกรายวิชาในศาสตร์แขนงสังคมศาสตร์

4. มีการรวบรวมเอาปัญหาเชิงโต้แย้งเข้าในเนื้อหาของวิชาด้วย

5. มีการให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องการมีส่วนร่วมและการสร้าง
สรรค์ของชมกลุ่มน้อยในการเรียนประวัติศาสตร์

6. มีการใช้เกมส์และสถานการณ์จำลองในห้องเรียนด้วย

2) แนวความคิดใหม่วิชาในรูปการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ปรากฏ คือ

2.1 มีการเสนอเนื้อหาวิชาในรูปโปรแกรม

2.2 มีการสอนโดยใช้แบบครูเป็นคณะ การสอนเป็นรายบุคคล

2.3 มีการเรียนเกี่ยวกับวัฒนธรรมของโลกเป็นวิชาหนึ่ง

3) คุณสมบัติทางวิชาชีพของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกันทั้งการนำความรู้วิชาชีพมาใช้และความยินยอมของอาจารย์ผู้สอนในเรื่องแนวโน้มและแนวความคิดใหม่ ๆ

4) ลักษณะบางประการของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกันทั้งความเห็นพ้องยินยอมของผู้สอนกับการนำเอาไปปฏิบัติในวิชาวิธีสอนของเขา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย